

Igor Gedrih

LOVRO INKRET V ŠIVČEVI HIŠI

Pri razstavah Lovra Inkreta smo vajeni kiparskih del kot njegovega oblikovalnega osredja, in to male plastike. Tokratna razstava v Šivčevi hiši v Radovljici pa ob novih plastikah vzporedno ponuja risbe, na razstavnem listu pa najdemo celo nekaj pesmi. Okolje Šivčeve hiše, pač mnogokrat razstavno preizkušeno, je v svoji imenitni starozitnosti še kako prilagajoče se za Inkretove plastike in risbe. Nič disonantnega ne izzveni med starino stavbe in izrazito sodobnim oblikovanjem kiparja.

Mala plastika Lovra Inkreta, kot jo je predstavil, je delo zadnjih treh let, v glavnem bliže sedanjemu času. Njegova dela postajajo razstavno bolj prisotna, razstava v Šivčevi hiši pa omogoča širši pogled na njegovo novejšo oblikovanje plastike, pa seveda z risbami dopolnjujoči del. Če pustimo vnmear vprašanje, zakaj ostaja L. Inkret pri mali plastiki – materialne možnosti pri tem gotovo niso nepomembne – se ponuja bistveno, namreč v čem se kaže specifična njegovega oblikovanja. Pri sedanji plastiki zaokroža material in obliko v samostojno fakturo, v sebi zaključeno dejanje, ki v ničemer ni več podrejeno, soodvisno od konkretnega sveta, ki ga lahko poimenujemo, dokazujemo, razpoznamo. L. Inkreta zanima artizem v smislu samozadostnosti. Njegov dialog med materijo in obliko ne pozna narativnosti, neka zadržana napetost lahko obstaja v prepletu različnih materialov tu pretežno bron in marmor, oziroma v slogovni preprosti, jasni izoblikovanosti. Verjetno je pri sedanjih plastikah opazno razmerje med geometrično formo in zaobljeno, negeometrično površino, ploskvijo. Pri tem je več slednjega. Geometrization daje racionalni ton, »mehčana«, valovita forma prinaša nadih poetičnega. Preplet obojega se razodeva v mnogih plastikah Lovra Inkreta, vendar geometrization jenjuje v prid poetizacije. Kipar se ne spusti v dramatične napetosti, ki so mu očitno tuje, v zamisli in izpeljavi nepotrebne, bliže pa mu je zadržano, jasno oblikovanje v iskanju čistih povezav materiala in forme, ne brez potez minimalizma. Minimalizem je gotovo zaznamujoči delež v L. Inkretovi plastiki. Upoštevati kaže tudi svetlobni učinek na površini del.

Risbe ob plastikah so gotovo pridobitev, ki v marsičem dopolnjujejo kiparski del. Ne da bi to veljalo za vsako risbo posebej, pa gledalcu ne bo težko odkriti vezi med risbo in kipom. Sleherno risarsko delo je zasnovano v močni kontrastni poenostavitvi med belim in črnosivim. Ni videti tistih običajnih risarskih poudarkov, ki jih kiparji ponavadi vnesejo z obrisom ali kako drugače, da bi bila risba videti čim bolj plastična. Pri L. Inkretovih risbah po svoje sledimo pravzaprav ustvarjalnemu procesu, ki vodi od risbe k plastiki. Vendar risarsko zastavljena površina nikakor ni »vaja« za kiparsko delo, imeti jo smemo kot samostojno izraženo dejanje, ki vzdrži tudi brez povezave risba – plastika.

In končno presenečenje – štiri pesmi Lovra Inkreta, nastale od 1990 do 1993, z besedne strani dopolnjujejo tisto, kar se dogaja v plastiki in risbi. Redukcija besednega izražanja se omeji na najbolj bistveno. Prav gotovo zanimiva povezava ali celo L. Inkretova potreba, da ubeseditveno izrazi miselnodoživljajski proces. Pesem ni tako docela osamljen pojav med sodobnimi upodabljalci. Lovro Inkret je oblikovalec iščoče in zadržane narave, premene v plastiki pa to najbolj razodevajo.